

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė „Tinkama įmonių skaidrumo sistema“**(nuomonė savo iniciatyva)**

(2017/C 075/03)

Pranešėja **Vladimíra DRBALOVÁ**

Plenarinės asamblėjos sprendimas	2016 1 21
Teisinis pagrindas	Darbo tvarkos taisyklių 29 straipsnio 2 dalis Nuomonė savo iniciatyva
Atsakingas skyrius	Ekonominės ir pinigų sąjungos, ekonominės ir socialinės sanglaudos skyrius
Priimta skyriuje	2016 11 29
Priimta plenarinėje sesijoje	2016 12 14
Plenarinė sesija Nr.	521
Balsavimo rezultatai	219/3/14
(už/prieš/susilaikė)	

1. Išvados ir rekomendacijos

1.1. Komitetas mano, jog labai svarbu, kad įmonės būtų skaidrios, ir palaiko bet kokią iniciatyvą, kuria padedama užtikrinti ilgalaikį verslo santykių tvarumą ir nuspėjamumą. Skaidrumas yra svarbus visoms šalims ir pačioms įmonėms, jį taip pat svarbu užtikrinti siekiant gerinti įmonių įvaizdį ir didinti darbuotojų, vartotojų ir investuotojų pasitikėjimą.

1.2. Komitetas pripažįsta, kad dauguma Europos Sąjungoje veikiančių įmonių yra tikrai skaidrios. Nepaisant to, po neseniai kilusių keleto skandalų paaiškėjo, jog skaidrumą reikia didinti, kad jis taptų įprasta tvarių įmonių strategijų dalimi. Vis daugiau investuotojų ir akcininkų atidžiai stebi ne tik įmonių pelningumą, bet ir įmonių socialinės atsakomybės⁽¹⁾ kokybinius rodiklius, kurie padeda mažinti socialinę riziką ir užtikrinti tvarią įmonių plėtrą. Kad įmonių ir kitų suinteresuotųjų subjektų poreikiai būtų patenkinti, informacija turėtų būti esminė, o jos surinkimas neturėtų daug kainuoti.

1.3. Komitetas atkreipia dėmesį į tai, kad valstybių narių Vyriausybės turėtų motyvuoti ir skatinti įmones suvokti skaidrumą kaip privalumą, kadangi tai puiki galimybė verslui, ir jas remti, kad būtų vykdomi šie reikalavimai.

1.4. Komitetas mano, kad svarbu tuo pat metu sutelkti dėmesį į pateikiamos informacijos veiksmingumą ir apimtį bei jos kokybę ir teisingumą. Didinant skaidrumą daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama pasiektiems rezultatams, taip pat ataskaitų teikimo ir informacijos atskleidimo procesui. Be informacijos apie pasiektus rezultatus, ataskaitos taip pat turėtų būti orientuotos į perspektyvas.

1.5. Komitetas rekomenduoja Komisijai nustatyti tolesnius veiksmus, suteikiančius įmonėms galimybę tenkinti skaidrumo įpareigojimus ir išlaikyti savo pasaulinį konkurencingumą.

1.6. Apskritai EESRK supranta, kad mažos ir vidutinės įmonės veikia kitokiomis sąlygomis. Dėl šios priežasties joms taikomas taisyklės reikėtų supaprastinti, kad įmonės galėtų ataskaitas teikti tinkamesniu būdu, užtikrinant visiška skaidrumą. EESRK teigiamai vertina gebėjimų stiprinimo projektą, kurio tikslas yra padėti MVĮ įveikti šiuos iššūkius.

⁽¹⁾ COM(2011) 681 galutinis.

1.7. Komitetas mano, kad įgyvendinant bet kokias tolesnes su informacijos atskleidimu susijusias iniciatyvas daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama informacijai, kurios tikrai reikia suinteresuotiesiems subjektams ir kuri turėtų apimti bendrą rodiklių rinkinį ir tuo pat metu atsižvelgti į įmonės ir sektoriaus, kuriame ji veikia, pobūdį.

1.8. Komitetas pabrėžia, kad įmonių socialinė atsakomybė ir įmonėse taikoma skaidrumo politika yra neveiksminga, jeigu įmonių darbuotojai neprisiima išpareigojimų, todėl ji turėtų būti nustatyta konsultuojantis su socialiniais partneriais.

1.9. Įmonių atskaitomybės auditorija auga ir vis daugiau suinteresuotųjų subjektų grupių domisi įvairesniais įmonių reikalų aspektais. Todėl Komitetas mano, jog svarbu įvertinti dabartinį ataskaitų teikimo modelį ir padaryti, kad jis būtų tinkamas pagal savo paskirtį.

2. Bendrosios aplinkybės

2.1. 2010 m. Komisija paskelbė **komunikatą, kuriame buvo pateikta 50 pasiūlymų, kaip pagerinti vidaus rinką**. Jame buvo teigiama, kad dedant bendras pastangas įmonės taip pat turi atlikti tam tikrą vaidmenį prisiimdamos atsakomybę ir užtikrindamos skaidrumą ne tik savo darbuotojams ir akcininkams, bet ir plačiajai visuomenei. Komisija pabrėžė, kad, siekiant didinti užimtumą ir gerinti verslo ir prekybos sąlygas, esama galimybių gerinti įmonių valdymą, ypač kiek tai susiję su direktorių valdybų sudėtimi ir įvairove, įskaitant moterų atstovavimą⁽²⁾. Pripažinta, kad verslo etika ir vertybės padeda ekonomikai atsigausti.

2.2. 2011 m. Komisija paskelbė **atnaujintą 2011–2014 m. ES įmonių socialinės atsakomybės (ĮSA) strategiją**⁽³⁾, kurioje iš naujo apibrėžė ĮSA kaip „įmonių atsakomybę už jų poveikį visuomenei“. Svarbi šios strategijos dalis buvo veiksmų planas, kuriuo siekiama integruoti finansinę ir socialinę atskaitomybę.

2.3. 2012 m. Komitetas priėmė nuomonę dėl atnaujintos ES ĮSA strategijos⁽⁴⁾, kurioje pabrėžė, kad sunkiomis ekonominėmis ir politinėmis sąlygomis ĮSA politikos iniciatyva – tai galimybė konstruktyviai bendradarbiauti su verslo bendruomene. Svarbu suprasti įvairius su ĮSA susijusios veiklos motyvus. Komunikate aptarti įvairūs naudos aspektai – šią naudą ir kitus gerosios praktikos pavyzdžius reikėtų aktyviau viešinti ir taip įmones informuoti bei skatinti prisiimti tvirtesnius išpareigojimus dėl ĮSA.

2.4. Pastaraisiais metais Komitetas parengė daug kitų nuomonių, kurios yra paminėtos šioje nuomonėje. Šiose nuomonėse pabrėžiama įmonių socialinės atsakomybės, jų skaidrumo, nefinansinės informacijos atskleidimo ir atitinkamų suinteresuotųjų subjektų – investuotojų, vartotojų, darbuotojų ir jų profesinių sąjungų atstovų, NVO – įtraukimo į šį procesą svarba. Šioje nuomonėje Komitetas norėtų dėmesį sutelkti į tinkamą viso proceso sistemą.

3. Socialiai atsakingoms ir skaidrioms įmonėms

3.1. Dėl 2008 m. ekonomikos krizės ir jos socialinių padarinių šiek tiek sumažėjo piliečių pasitikėjimas verslu, o visuomenė ir investuotojai dėmesį nukreipė į socialinį ir etišką įmonių elgesį. Daugėja suinteresuotųjų subjektų grupių, kurios domisi vis įvairesniais įmonių reikalų aspektais.

3.2. Investuotojai nori skaidrumo ir savo investicijų kontrolės, taip pat nori žinoti, kokį teigiamą arba neigiamą poveikį jų pinigai daro aplinkai ir visuomenei. Svarbiausi nefinansinės informacijos šaltiniai investuotojams yra tvarumo ar ĮSA ataskaitos ir metinės ataskaitos. Kokybiniai politiniai pareiškimai yra svarbūs finansiniam atlygiui įvertinti, tačiau esminiais laikomi kiekybiniai pagrindiniai veiklos rezultatų rodikliai (PVRR).

⁽²⁾ COM(2010) 608 galutinis.

⁽³⁾ COM(2011) 681 galutinis.

⁽⁴⁾ OL C 229, 2012 7 31, p. 77.

3.3. Jei įmonė nesilaiko teisės normų ir skaidrumo reikalavimų, pirmiausia nukenčia darbuotojai. Tačiau būtent darbuotojai vaidina lemiamą vaidmenį įmonės veiklos vystyme, nuo kurio priklauso jų darbo vietos garantija, darbo užmokestis, sveikata ir darbo sąlygos. Jie turi teisę reikalauti skaidrumo ir būti informuoti bei dalyvauti sprendimuose, susijusiuose su finansine padėtimi ir socialine, aplinkosaugos bei ekonomine savo įmonės politika.

3.4. Vartotojai labiau nei bet kada anksčiau nori skaidrumo ir tikisi, kad jis bus užtikrinamas konkrečiose jiems svarbiose srityse. Visų pirma pačios įmonės turi būti suinteresuotos laikytis skaidrumo politikos savo santykiuose su kitais suinteresuotaisiais subjektais (darbuotojais, piliečiais ir vartotojais). Dažnai tai tiesiog reiškia, kad klientai turi žinoti faktus, kad remdamiesi turima informacija galėtų apsispręsti, ką pirkti. Galiausia būtent verslas turės naudoti iš ištikimų ir geriau informuotų klientų ⁽⁵⁾. Šiuo požiūriu maisto pramonė yra labai jautri sritis. Remiantis naujausiais Maisto sektoriaus sąžiningumo centro (*Centre for Food Integrity*) moksliniais tyrimais ⁽⁶⁾ įrodyta, kad užtikrinant daugiau skaidrumo didėja vartotojų pasitikėjimas maistu ir tampa aišku, kaip tai pasiekti.

3.5. Dėl globalizacijos daug verslo partnerių ir suinteresuotųjų subjektų norėtų gauti daugiau informacijos apie įvairius įmonių reikalus iš daugelio šalių.

3.6. Skaidrumas padeda didinti pasitikėjimą, o įmonėms reikia visuomenės pasitikėjimo. Dažnai tai, ko visuomenė tikisi ir kaip mato elgiantis įmonės, nesutampa. Toks nesutapimas atsiranda iš dalies dėl neatsakingo kai kurių įmonių elgesio, taip pat dėl to, kad kai kurios įmonės išpučia savo nuopelnus aplinkosaugos ar socialinėje srityje. Nepakankamas visuomenės informuotumas apie įmonių laimėjimus ir jų veiklos suvaržymus taip pat prisideda prie šio neatitikimo.

3.7. **Dėl to 2009 m. Europos Komisija pradėjo rengti praktinius seminarus įmonių skaidrumo klausimais.** Europos įmonės tai vertino kaip labai savalaikę iniciatyvą t. y. ištikus krizei, kai skaidrumas ir įmonių socialinė atsakomybė (ĮSA) apskritai galėtų padėti atkurti visuomenės pasitikėjimą verslu, kuriam besitęsianti krizė taip pat tam tikru mastu pakenkė. Iniciatyva buvo skirta įvairioms suinteresuotųjų subjektų (darbdavių, profesinių sąjungų, nevyriausybinė organizacijų ir žiniasklaidos) grupėms, ir šie bandomieji veiksmai turėjo padėti Komisijai suvokti, kokių tolesnių priemonių imtis.

3.7.1. Ko pasimokyta iš šios iniciatyvos?

- Daugeliui įmonių jau pavyko pasiekti teigiamų rezultatų skaidrumo srityje. Įmonių socialinė atsakomybė dabar jau yra įmonių verslo strategijų dalis.
- Įvairiems suinteresuotiesiems subjektams galimybė gauti informacijos yra svarbi, tačiau jiems reikia skirtingos informacijos įvairiais tikslais. Sąlygos ir poreikiai įvairiuose sektoriuose skiriasi.
- Esama įvairių nuomonių, ypač kai kalbama apie pagrindinius veiklos rezultatų rodiklius (PVRR). Atsižvelgiant į daugelį kitų valstybių narių interesų, pirmenybė teiktina aiškių pagrindinių rodiklių rinkiniui, įskaitant darbo ir ekologinius klausimus. Įmonių požiūriu, reikia lankstumo, todėl taikyti vieną visiems tinkantį modelį nėra teisingas sprendimas.
- Svarbus MVI klausimas yra gebėjimas teikti informaciją. Kai esama įvairių suinteresuotųjų subjektų, kurių kiekvienam reikia skirtingos informacijos ir kurie turi skirtingų lūkesčių, įmonių administracinė našta gali būti didelė.
- Užtikrinant skaidrumą daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama pasiektiems rezultatams ir ataskaitų teikimo ir informacijos atskleidimo procesui. ĮSA turėtų būti įtraukta į verslo strategijas, o vienas iš būdų tai padaryti yra integruotų ataskaitų teikimas.

⁽⁵⁾ <https://www.visioncritical.com/5-brands-employed-transparency-marketing-and-won/>

⁽⁶⁾ Aiškus skaidrumo suvokimas ir kaip skaidrumas padeda didinti vartotojų pasitikėjimą, 2015 m. vartotojų pasitikėjimo mokslinis tyrimas, *Centre for Food Integrity* (CFI).

— Skaidrumas ir įmonių socialinės atsakomybės ataskaitų skelbimas yra ypač naudingas įmonėms ir jų darbuotojams, jų produktų ir paslaugų gavėjams, t. y. vartotojams ir piliečiams, ir investuotojams.

4. Komisija griežtina skaidrumo ir nefinansinių ataskaitų teikimo reikalavimus

4.1. ES ĮSA strategijoje Komisija nurodo, kad atskleidus socialinę ir aplinkosaugos informaciją, įskaitant su klimatu susijusią informaciją, galima lengviau įtraukti į procesą suinteresuotuosius subjektus ir nustatyti esminę tvarumui kylančią riziką. Šios informacijos atskleidimas – svarbus atskaitomybės elementas, galintis padėti didinti visuomenės pasitikėjimą įmonėmis. Kad įmonių ir kitų suinteresuotųjų subjektų poreikiai būtų patenkinti, informacija turėtų būti esminė.

4.1.1. Komisija taip pat pripažįsta, kad vis daugiau įmonių atskleidžia socialinę ir aplinkosaugos informaciją. MVĮ tokią informaciją dažnai pateikia neoficialiai ir savanoriškai. Vieno šaltinio duomenimis, maždaug 2 500 Europos įmonių skelbia ĮSA arba tvarumo ataskaitas, taigi ES šioje srityje yra pasaulinė lyderė⁽⁷⁾.

4.2. 2013 m., Komisija, remdamasi Europos Parlamento iniciatyva, parengė pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl **visų sektorių įmonių teikiamos socialinės ir aplinkosaugos informacijos skaidrumo**⁽⁸⁾. „Apskaitos direktyvų“ pakeitimais siekta nustatyti tam tikroms didelėms įmonėms (šiuo metu Europos Sąjungoje yra maždaug 6 000 tokių įmonių ir grupių) taikytiną reikalavimą metinėse ataskaitose atskleisti svarbią nefinansinę ir įvairovės informaciją.

4.2.1. Po konsultacijų su verslo įmonėmis ši direktyva kai kuriose šalyse perkelta į nacionalinę teisę siekiant užtikrinti, kad įgyvendinant ją būtų pasinaudota jos lankstumu, nebūtų viršyta jos taikymo sritis, būtų užtikrinamas teisinis įmonių saugumas ir būtų tenkinami jų tikrieji poreikiai. Atsižvelgdamas į tai, EESRK parengė nuomonę⁽⁹⁾, kurioje pabrėžia teisę pasinaudoti šiuo lanksčiu ir tinkamu mechanizmu, kuriuo siekiama gerinti komunikaciją su akcininkais, investuotojais, darbuotojais ir kitais suinteresuotaisiais subjektais, ir teigiamai vertina tai, kad šis pasiūlymas skirtas tik didelėms įmonėms,

4.2.2. Komisija, remdamasi viešų konsultacijų rezultatais, rengia neprivalomas gaires dėl nefinansinių ataskaitų teikimo. Siekdama palengvinti tolesnes konsultacijas su suinteresuotaisiais subjektais⁽¹⁰⁾, Europos Komisija, kaip pavyzdį, parengė informacinį dokumentą, kuriame pateiktas pagrindinių nefinansinės informacijos atskleidimo principų sąrašas. Atskleidžiama nefinansinė informacija turi būti esminė, patikima, subalansuota ir suprantama, išsami ir glausta, strateginė ir perspektyvinė, orientuota į suinteresuotuosius subjektus, būdinga įmonei ar sektoriui, kokybinė ir kiekybinė bei nuosekli.

4.3. Įgyvendindama strategiją „Europa 2020“, kurioje raginama gerinti verslo aplinką Europoje, 2014 m. Komisija paskelbė **pasiūlymą dėl direktyvos, kuria siekiama remti modernios ir veiksmingos įmonių valdymo sistemos, skirtos Europos įmonėms, investuotojams ir darbuotojams, kūrimą**⁽¹¹⁾, nes tai atitinka šiandienos visuomenės poreikius ir kintančias ekonomines sąlygas.

4.3.1. Pasiūlymu turėtų būti padedama užtikrinti ilgalaikį ES įmonių tvarumą ir tolesnę ilgalaikę perspektyvą akcininkams, nes tai padėtų užtikrinti geresnes veiklos sąlygas įmonėms, kurių akcijomis prekiaujama reguliuojamose ES rinkose. Savo nuomonėje⁽¹²⁾ Komitetas pabrėžė, kad įgyvendinus šį pasiūlymą būtų užtikrintas stabilusis ir tvaresnis įmonių valdymas ir investicijų aplinka Europoje, taip pat pažymėjo, kad atlikdama poveikio vertinimą Komisija teigia, jog įgyvendinus jos pasiūlymus biržinėms bendrovėms tenkanti administracinė našta padidėtų labai nedaug. Vertinant šią direktyvą bus labai svarbu įvertinti šią pusiausvyrą.

4.4. 2015 m. spalio mėn. Komisija paskelbė naują strategiją „Prekyba visiems. Atsakingesnės prekybos ir investicijų politikos link“, kurioje siūloma ES politikos, kuria atsižvelgiama į atsakingesnės ir skaidresnės prekybos politikos poreikį, vizija.

⁽⁷⁾ CorporateRegister.com (anglų k.).

⁽⁸⁾ COM(2013) 207 final.

⁽⁹⁾ OL C 327, 2013 11 12, p. 47.

⁽¹⁰⁾ Suinteresuotiesiems subjektams skirtą praktinį seminarą tema „Neprivalomos nefinansinės informacijos atskleidimo gairės“, 2016 m. rugsejo 27 d. surengė Europos Komisijos Finansinio stabilumo, finansinių paslaugų ir kapitalo rinkų sąjungos generalinis direktoratas.

⁽¹¹⁾ COM(2014) 213 final.

⁽¹²⁾ OL C 451, 2014 12 16, p. 87.

4.4.1. Skyriuje „Vertybėmis grindžiama prekybos ir investicijų politika“ Komisija skelbia, kad reikia stiprinti vartotojų teises sustiprinant įmonių socialinės atsakomybės iniciatyvas ir visoje gamybos grandinėje užtikrinant deramą stropumą, taip pat daugiausia dėmesio skirti žmogaus teisėms rodamai pagarbai ir socialiniams (įskaitant darbuotojų teises) ir aplinkosaugos vertės grandinių aspektams. Komisija siekia imtis tolesnių veiksmų ir tobulinti laisvosios prekybos susitarimų darnaus vystymosi aspektą.

4.4.2. Savo nuomonėje ⁽¹³⁾, kurioje daugiausia dėmesio skiriama deramam darbui ir pasaulinėms tiekimo grandinėms, Komitetas teigia, kad „dalyvaudamas įgyvendinant ir stebint specialiuosius laisvosios prekybos susitarimų (LPS) skyrius, taip pat dalyvaudamas labai įvairiuose pilietinės visuomenės komitetuose, EESRK sukaupe daug tvarumo srities patirties ir ja remdamasis gali siūlyti tinkamą būtinų žmogaus ir darbuotojų teisių srities teisinių reikalavimų, skaidrumo, kovos su korupcija ir daugiašalėms įmonėms būtino lankstumo, kad šios, atsižvelgdamos į įvairias vietas aplinkybes, galėtų veiksmingai organizuoti ir plėtoti savo pasaulines tiekimo grandines, pusiausvyrą“.

4.4.3. Ataskaitų dėl nefinansinių reikalų skelbimui keliami aukštesni reikalavimai galėtų būti svarbus prekybos politikos klausimas. Reguliavimas pasauliniu lygmeniu, įskaitant prekybos susitarimus, turėtų padidinti nefinansinės informacijos skelbimo skaidrumą tokiose šalyse kaip Jungtinės Amerikos Valstijos ir Kinija, siekiant užtikrinti vienodas sąlygas Europos įmonėms.

4.4.4. EK ketina stiprinti paskatas, visų pirma skirtas tarptautinėms įmonėms, teikti informaciją apie išsamų patikrinimą, **taikyti platesnio užmojo požiūrį į naudingųjų iškasenų gavybą konfliktų paveiktose vietovėse** ⁽¹⁴⁾, ieškoti naujų sričių, kuriose būtų galima užtikrinti glaudesnę partnerystę kuriant atsakingas vertės grandines, ir skelbti įmonių ataskaitų apie atsakingą vertės grandinę apžvalgą.

4.4.5. Kalbant apie Komisijos reikalavimus, susijusius su etiška prekyba ir žmogaus teisių skatinimu bei jų apsauga, pažymėtina, kad įgyvendinus 2015–2018 m. Komisijos veiksmų planą žmogaus teisių srityje ⁽¹⁵⁾ taip pat galima tikėtis, kad bus nustatyti nauji įmonėms taikomi reikalavimai. Savo (2016 m. birželio mėn.) išvadoje Užsienio reikalų taryba pabrėžia, jog labai svarbu užtikrinti verslo skaidrumą, kad rinkose būtų galima pripažinti ir skatinti žmogaus teises, taip pat atlyginti už joms rodomą pagarbą.

4.5. 2016 m. sausio mėn. Komisija, siekdama užtikrinti veiksmingą apmokestinimą ir didesnę mokesčių skaidrumą, pateikė savo **Kovos su mokesčių vengimu dokumentų rinkinį**.

4.5.1. Viena iš kruopščiai nagrinėjamų sričių, kurioje **bus daromas poveikis tarptautinėms įmonėms ir grupėms**, yra **ataskaitų pagal šalis teikimas** (nustatomas įpareigojimas parengti ataskaitą, kurioje būtų nurodomi grupėje vykdyti sandoriai ir pateikiami duomenys apie pajamas, pelną, sumokėtą pajamų mokesčių ir pan., ir pateikti ją mokesčių administratoriui). Šiuo etapu į šį dokumentų rinkinį įtrauktas valstybių narių mokesčių administratorių keitimasis informacija.

4.6. 2016 m. balandžio mėn. pradžioje ⁽¹⁶⁾ Komisija pasiūlė tarptautinėms įmonėms skelbti atskirą pareiškimą dėl jų mokamo pajamų mokesčio, kuriame būtų pateikiama ir kita su mokesčiais susijusi informacija. Tarptautinės įmonės, kurių konsoliduotosios grynosios pajamos yra didesnės kaip 750 mln. EUR, turės laikytis šių papildomų skaidrumo reikalavimų, neatsižvelgiant į tai, ar jų buveinė yra Europos Sąjungoje, ar ne. Šis reikalavimas taip pat taikomas jų filialams ir patronuojančiosioms įmonėms. Šiomis aplinkybėmis Komitetas neseniai priėmė nuomonę dėl kovos su mokesčių vengimu ⁽¹⁷⁾, kurioje ragina Komisiją būti ambicingesnei reikalaujant iš įmonių fiskalinio skaidrumo ir sumažinti apyvartos 750 mln. EUR pajamų ribą arba parengti laipsniško šios ribos mažinimo grafiką.

4.6.1. Nepaisant to, Komisija turėtų atsižvelgti į ES vidaus rinkos ir Sąjungos konkurencingumo principus. Jei šis įpareigojimas nebus taikomas ES nepriklausančioms įmonėms, ES taikomi vienašaliai reikalavimai gali turėti nenumatytų padarinių. Todėl šis įpareigojimas turėtų būti taikomas ir ES nepriklausančioms įmonėms derantis dėl tarptautinių prekybos susitarimų.

⁽¹³⁾ OL C 303, 2016 8 19, p. 17.

⁽¹⁴⁾ JOIN(2014) 8 *final*.

⁽¹⁵⁾ SWD(2015) 144 *final*.

⁽¹⁶⁾ COM(2016) 198 *final*.

⁽¹⁷⁾ OL C 487, 2016 12 28, p. 62.

4.7. Europos Komisija bendradarbiauja su kitomis tarptautinėmis organizacijomis, pavyzdžiui, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (EBPO) ir Tarptautine darbo organizacija (TDO), PSO ir Pasaulio banku, ir stiprina sinergiją su jų gero įmonių valdymo, skaidrumo ir įmonių atsakomybės priemonėmis⁽¹⁸⁾. Šios priemonės yra reguliariai peržiūrimos ir nustatomi įmonėms taikomi atsakomybės ir skaidrumo reikalavimai, susiję su jų vykdoma socialine, aplinkosaugos ir žmogaus teisių politika. Jomis taip pat skatinama rizikos prevencija ir analizė ir nustatomos išsamaus patikrinimo priemonės. Šios priemonės visų pirma skirtos tarptautinėms įmonėms, tačiau jos taip pat laikytinos gairėmis nacionaliniu lygmeniu veikiančioms įmonėms. Visi šių priemonių pakeitimai pirmiausia turėtų užtikrinti jų geresnį įgyvendinimą.

4.8. Vis griežtėjantys pasauliniai ir Europos įmonių skaidrumo reikalavimai perkeliama valstybėse narėse veikiančioms įmonėms. Europos Komisijos vaidmuo turėtų būti orientuoti ir koordinuoti ES valstybių narių politiką ir mažinti skirtingų principų atsiradimo riziką⁽¹⁹⁾.

4.8.1. Atsižvelgiant į Komisijos atsakingo verslo strategiją ir valstybėms narėms skirtas rekomendacijas, nacionaliniu lygmeniu dažnai daroma prielaida, kad atsakingą verslą ir skaidrumą turėtų administruoti ir prižiūrėti valstybė.

4.8.2. Verslas pripažįsta esąs skaidraus ir atsakingo elgesio varomoji jėga. Tai buvo pripažinta ir Komisijos komunikate „Augimo ir užimtumo partnerystės įgyvendinimas. Paversti Europą įmonių socialinės atsakomybės pavyzdžiu“⁽²⁰⁾.

4.8.3. Pagrindinė kiekvienos įmonės pareiga – kurti vertybes, kurios būtų svarbios ne tik akcininkams, bet ir jos darbuotojams, aplinkai ir bendruomenei, taip pat kurti ir išsaugoti darbo vietas. Kad tai būtų lengviau įgyvendinti, valstybės narės turėtų sudaryti tinkamas sąlygas ir remti įmonių pastangas būti atsakingoms ir skaidrioms.

5. Ieškoti tinkamos įmonių ataskaitų teikimo sistemos

5.1. Komitetas pripažįsta, kad įmonių ataskaitų teikimui labai svarbios nefinansinės ataskaitos, nes jos padeda susidaryti visapusę nuomonę apie įmonių reikalus.

5.2. Įmonėms verslo reguliavimo aplinka darosi vis sudėtingesnė. Kad būtų geriau patenkinti suinteresuotųjų subjektų poreikiai, reikia sukurti tinkamą įmonių ataskaitų teikimo sistemą ir tuo pat metu reikėtų vengti papildomos administracinės ir finansinės naštos. Taip pat reikėtų skatinti įmonių socialinę atsakomybę ir skaidrumą ir juos panaudoti kaip galimybę bendrovėms išvengti socialinės rizikos ir užtikrinti savo pačių darnią plėtrą.

5.3. Per pastarąjį dešimtmetį didėjo dėmesys įvairiems nefinansinės informacijos aspektams. Yra įvairių tarptautinio masto socialinės ir aplinkosaugos informacijos atskleidimo sistemų, įskaitant Visuotinę ataskaitų teikimo iniciatyvą.

5.4. Keliamas klausimas, *ar visiems šiems suinteresuotiesiems subjektams gali pakakti vienos vienodos ataskaitos, ar jiems reikia pateikti įvairių ataskaitų?* Ar turėtų būti ataskaitų įvairovė, ar viena bendra išsami ataskaita kaip, pavyzdžiui, 2015 m. Europos apskaitininkų federacijos (FEE) pasiūlyta CORE&MORE koncepcija⁽²¹⁾.

5.5. Aptariant įmonių ataskaitų teikimą ateityje reikia atsižvelgti į skirtingus įvairių suinteresuotųjų subjektų grupių informacijos poreikius, kurie priklauso nuo ataskaitas teikiančio subjekto dydžio ir pobūdžio.

⁽¹⁸⁾ EBPO rekomendacijos tarptautinėms įmonėms; TDO trišalė deklaracija dėl principų, susijusių su tarptautinėmis įmonėmis ir socialine politika.

⁽¹⁹⁾ COM(2011) 681 galutinis.

⁽²⁰⁾ COM(2006) 136 galutinis.

⁽²¹⁾ *The future for corporate reporting – creating the dynamic for change*, FEE, 2015 m. spalio mėn.

5.6. EESRK savo nuomonėje „Nefinansinės informacijos atskleidimas“ nurodo, jog reikėtų paraginti Komisiją inicijuoti ar paskatinti procesą, kuriame dalyvautų įvairūs suinteresuotieji subjektai ⁽²²⁾ siekiant geriau apibrėžti pagrindinius principus ir bazinius standartus, kurie palengvintų palyginamumą, o ilgainiui – ir derinimą.

5.6.1. Šiuo atžvilgiu Komitetas jau pabrėžė, kad reikia imtis taisomųjų veiksmų siekiant užtikrinti, kad dėl trumparegiško požiūrio nebūtų iškraipomos įmonių vertybės. Savo nuomonėje dėl darbuotojų dalyvavimo ⁽²³⁾ Komitetas taip pat primygtinai ragino nurodyti būdus, kaip ES politika galėtų pakeisti vyraujančią vienapusę tendenciją įtvirtinti tik akcininkams naudingą skaidrumą įmonėse ir suformuoti platesnį supratimą apie „įmonę kaip darnią bendrovę“, kuriuo būtų sudarytos sąlygos ilgalaikiam įmonės vystymuisi.

5.7. NET jei darnaus verslo ateitis bus glaudžiai susijusi su socialine aplinka ir pagarba vartotojams, įgyvendinant bet kokias tolesnes su informacijos atskleidimu susijusias iniciatyvas daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama tikriesiems suinteresuotųjų subjektų poreikiams.

Bruselis, 2016 m. gruodžio 14 d.

*Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas
Georges DASSIS*

⁽²²⁾ OL C 327, 2013 11 12, p. 47.

⁽²³⁾ OL C 161, 2013 6 6, p. 35.